

V.U. Stefaan Van der Auwera, Waversebaan 66, 3001 Heverlee
Afgiftekantoor 3000 Leuven 1 — P4A9093

PB-PP | B-2/2384
BELGIE(N)-BELGIQUE

Driemaandelijkse

Tijdingen

jaargang 48 nr 1

januari - maart 2017

Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw
Regionale milieu- en natuurvereniging
Waversebaan 66, 3001 Heverlee

Colofon

Tijdingen is het driemaandelijkse tijdschrift van de regionale natuur- en milieuvereniging Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw. VHM vecht sinds 1969 voor het landschap, de natuur en het leefmilieu in het Dijleland en ver daarbuiten. Daartoe heeft ze een werking ontplooid over vele domeinen: natuureducatie (educatieve projecten, bosklassen, lezingen), natuurbeheer, opleiding natuurgidsen, wandelingen enz. VHM treedt ook op tegen milieudelicten en onderhoudt nauwe contacten met beleidsmakers om de negatieve impact op de natuur te voorkomen of te minimaliseren. Met dit tijdschrift en onze website willen we de leden op de hoogte houden van onze activiteiten. Tintelen uw vingers om mee te helpen, neem dan zeker contact op met ons infocentrum!

infocentrum@vhm.be

016/ 23 05 58

Waversebaan 66

3001 Heverlee

www.vhm.be

De redactie

Stefaan Van der Auwera (layout),
Jo Symons, Waldo Dekeyser.

U heeft foto's of een verslag van een activiteit? Stuur maar op!

Foto's voorkaft: Jan De Ridder,
Hugo Dehennin, Jaap Schelvis.

Druk:
Vanderpoorten,
Kessel-Lo
1000 ex.

Lidgelden

Lid worden kunt u voor 18 euro / jaar (Hoe? Rekeningnummer? **Zie kader hiernaast**). Hiervoor krijgt u 4 x per jaar ons tijdschrift Tijdingen en gratis toegang tot heel wat van onze activiteiten.

Steun

Onze initiatieven, ondermeer de aankoop van natuurgebieden in het Dijleland, kunt u ondersteunen door een gift te storten op het rekeningnummer met duidelijke vermelding 'Gift':

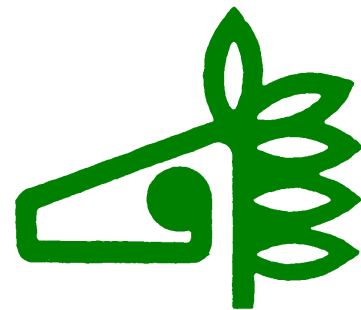
IBAN: BE92 2300 0285 2123

BIC: GEBABEBB

Giften vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar (U ontvangt een attest).

Inhoud januari- maart 2017

2017	1		
Doode Bemde Nieuws	3		
Agnes	4	Verslag projectweek De Wijnpers Stage bij VHM	13
Zwerfvuilactie	5	Climate Express Tip	14
Klimaatwerf '1001 bomen' Quiz Herent	6	VHM steunt het actiecomité 'Appelgaard Keizersberg'	16
Op stap met onze natuurgidsen Kitango	7	Natuur verbindt mensen! Light-wandelingen	18
Fotoverslag educatief project	8	Venenwintertocht	19
Speurneuzen	9	Veeakker LIDGELD	20
		Herfst in de Doode Bemde	21

Neem eens een kijkje op de webstek! Ook op facebook!

In het midden van deze Tijdingen vindt u de uitneembare activiteiten agenda

Waarom lid worden?

- U steunt de natuurontwikkeling in uw streek
- U krijgt driemaandelijks een interessant en mooi verzorgd tijdschrift
- U blijft op de hoogte van de vele leuke, ontspannende en/of leerzame activiteiten

infocentrum

Tel: 016 23 05 58

Op stap met de Vrienden geweest?

Waarom niet eens een klein verslagje en wat foto's maken voor Tijdingen! Stuur maar op naar infocentrum@vhm.be

De Dijlevallei waarderen = lid worden

Stort 18 € voor een individueel of gezinslidmaatschap op rekening VHM vzw

IBAN : BE74 4310 5250 0107

BIC : KREDBEBB

Gelieve bij de overschrijving duidelijk te vermelden of u kiest voor een **individueel lidmaatschap** of **gezinslidmaatschap**. Vermeld bij het gezinslidmaatschap het totaal aantal gezinsleden woonachtig op hetzelfde adres.

OF NOG BETER: **Domiciliëring** → Vraag bij ons een **SEPA-domiciliëringsformulier** aan en bezorg het ons ondertekend en ingevuld terug. In tegenstelling tot vroeger moet u dus niet meer bij de bank een domiciliëring openen, wijzigen of stopzetten, maar rechtstreeks bij VHM.

U krijgt dan steeds en stipt alle Tijdingen in uw bus.

Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw

Waversebaan 66

3001 Heverlee

Email: Infocentrum@vhm.be

Webstek: www.vhm.be

(Foto: DVA)

Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw (VHM) werkt in een stad en streek met ziel. Maakt mee een landschapstekening van het Leuvense erfgoedveld.

En ver daarbuiten.

Natuur, bossen, parken, tuinen, bomen, appelgaarden. Water, klimaat, ruimtelijke ordening, trage wegen. Toekomst in stad, streek, provincie, wereld.

2017 beter?

*...Omdat we in het waaien van de wereld stonden,
Wiegend en luisterend*

Of niet in ons een zang begon.

Iets wat ons wankelen kon tegengaan.

(Stefan Hertmans)

VHM spoort naar een halve eeuw.

Kijkt met argusogen naar het ruimtelijk beleid.

Hoe groot is onze ecologische voetstap?

Leuven Klimaatneutraal in 2030.

Auto of fiets? Moet lukken. Ons engagement.

Met openbaar vervoer in Dijleland.

En ver daarbuiten.

VHM beleeft leefmilieu, natuur, landschap.

Geeft een ziel aan De Doode Bemde.

VHM neemt (te) veel hooi op zijn vork.

Werkdagen, (be-)leefdagen, cursussen, excursies, educatieve projecten.

*Ideeën die niet in de openlucht ontstaan zijn, kunt u
maar beter wantrouwen.*

(Friedrich Nietzsche)

Zo nodigt VHM u ook in 2017 uit: toon mij hoe u wandelt, hoe u natuur beleeft.

Zo weten wij allen dat u mee ijvert, beschermt, geniet, werkt aan de ecologische toekomst. Biodiversiteit.

VHM heeft u nodig. Ook in 2017.

Ook u kan ons niet missen.

“Kijk verre” zien wij op De Kluis.

Over de taalgrens, over het water, over de wereld, over de tijd.

Toekomst.

VHM denkt eraan. Werkt eraan. Doet er wat aan.

Niet zonder u.

Altijd welkom.

Prosit!

Doe mee. Leef. Leef mee. 2017.

Jo Symons

voorzitter VHM

Het Doode Bemde nieuws

Sommige werken zijn te groot, ook voor een terreinploeg en gemotiveerde vrijwilligers. Via het Natuurinrichtingsproject hadden we de gelegenheid om een aantal noodzakelijke werken door een aannemer te laten uitvoeren. Omdat het rietveld dreigde dicht te groeien, moesten bomen en struiken, vooral wilgen, verwijderd worden. We hebben enkele jaren geleden geprobeerd om het zelf te doen, maar zonder aangepast materiaal bleek dat beestenwerk. Kou, ijs, modder en ondergelopen laarzen waren ons deel. Bovendien konden we maar een kleine oppervlakte aan. Niet echt motiverend. De aannemer klaarde deze klus met rupskraan en vrachtwagen in enkele dagen. Vorig jaar was al de zone aan het zeggeveld afgewerkt. Dit najaar volgde het rietveld achter Grote Pasteels, dat is de weide met de rij grote wilgen. In totaal is 3 ha aangepakt. Na deze make-over kan het rietveld er weer tegen. In de zone van vorig jaar is het riet al terug mooi opgeschoten en ook de zone die dit jaar aan de beurt kwam, zag er eind oktober alweer deels groen uit. Na een eerste inspectie vonden we al wateraardbei en meerdere exemplaren moerasvaren, een zeldzame soort in Vlaanderen. Hopelijk kunnen de typische rietvogels onze inspanningen ook appreciëren.

In het Langerodebos was groot materiaal nodig om het oud stort verder te saneren. Vorig jaar was het grof vuil al weggehaald. De grond die overbleef bleek echter chemisch vervuild. Die moesten we dus ook afgraven. Dat is intussen gebeurd. Het bos mag het hier terug overnemen.

Na jaren vertraging door een buur die niet akkoord ging, ligt er eindelijk een gracht rond de boomgaard in Korbeek-Dijle. Of wat er nog van overblijft. Jaren geleden plantten we er een hoogstamboomgaard aan. Deze combinatie van cultuurhistorie en natuur leek ons landschappelijk ideaal op de overgang tussen de dorpskern van Korbeek-Dijle en het achterliggende natuurgebied. Hoewel de bodem er van nature voldoende droog is, verdrongen de bomen in de nattigheid. Bleek dat de hele omgeving overtollig water afvoerde naar ons perceel. De oplossing was een gracht aan te leggen zodat het water niet meer op het perceel terecht kwam. Dat is er nu dus. Al bij de aanleg liep de gracht vol water. Volgend jaar bekijken we of de bodemcondities het toelaten om er hoogstamfruitbomen aan te planten. We nemen dan ook het reguliere maaibeheer terug op. Omdat het perceel de voorbije jaren telkens onder water stond, was dat niet meer mogelijk.

De nieuwe hoogstamfruitbomen in de boomgaard van het kasteel van Neerijse doen het goed. Na twee groeiseizoenen hangt er hier en daar al een eerste appel of peer aan. De Kattekop (een appel) en de Boterkers moesten we wel vervangen.

Niko Boone

Nu de wilgen verwijderd zijn en het riet gemaaid, kan het rietveld er opnieuw tegen. De werken startten in de zomer, maar lagen een tijd stil. In november zag het eerst aangepakte deel er al terug groen uit. Hier en daar verscheen moerasvaren, terwijl watersnip de plassen die bleven staan, wist te appreciëren.

Het stort in Langerodebos is volledig gesaneerd. De vervuilde grond is afgevoerd. Het bos mag het nu terug overnemen.

De 'boomgaard' in Korbeek-Dijle ziet er op dit ogenblik niet echt mooi uit. De nieuwe gracht moet het mogelijk maken het grasland terug machinaal te beheren en om de boomgaard opnieuw aan te planten.

Terwijl reeën zich vlot laten zien, is het veel moeilijker om everzwijnen voor de camera te krijgen. Na enkele weken afwezigheid zijn ze in elk geval terug. Dat tonen de vele sporen aan: omgeflapte graszoden in de graslanden en tot een halve meter diepe putten in het bos. Hoeveel het er zijn, daar hebben we het raden naar.

De reeën laten zich regelmatig voor de camera zien.

(Foto: DVA)

KALENDER DOODE BEMDE WERKDAGEN

In het voorjaar van 2017 gaan de werkdagen voor de vrijwilligers door op de volgende dagen:

- zondag 8 januari
- zondag 22 januari
- zondag 5 februari
- zondag 19 februari
- zondag 5 maart
- zondag 19 maart
- zondag 26 maart – de laatste werkdag van het seizoen samen met Les Amis de la Fagne

We spreken telkens af om 10 uur 's ochtends en eindigen rond 17 uur, maar iedereen komt en gaat wanneer hij wil.

Wie wil meewerken kan best een mailtje sturen naar infocentrum@vhm.be. Voor elke werkdag krijg je dan nog een berichtje met de locatie waar gewerkt wordt en wat we gaan doen. We hebben vrijwilligers van alle leeftijden. Het werk is dus voor iedereen goed te doen. We zullen waarschijnlijk meestal takhout opruimen.

We zoeken ook nog vrijwilligers om ons te helpen bij volgende Dood Bemde activiteiten (zie blz. 5 in deze Tijdingen voor meer info):

zaterdag 25 februari – Kaas en Spaghetti-avond in GC De Roosenberg in Oud-Heverlee

zaterdag 18 maart – zwerfvuilactie Dood Bemde

AGNES GAAT OP PENSIOEN

Op 1 januari 2017 wuifde VHM haar trouwe medewerker Agnes Mellaerts uit. Agnes werkte gedurende 21 jaar als administratieve kracht op het infocentrum van VHM in Heverlee. Als manuje-van-alles stond ze in voor de permanentie op het infocentrum, de reservaties van VHM natuurgidsen, de opvolging van bosklassen en bezoeken van scholen aan ons educatief project, de voorbereiding en opvolging van subsidiedossiers, personeelszaken, de boekhouding en tal van andere (administratieve) taken.

Een echte rots in de branding! Agnes kan vanaf 1 januari 2017 genieten van een welverdiend pensioen. We bedanken Agnes voor haar jarenlange inzet voor de vereniging en wensen haar heel veel plezier.

Al die tijd dat jij hier was

Genoten wij van je inzet "en masse"

Nog eens extra telefoneren

En Steven wat commanderen

Steeds stond je paraat voor af en toe ook wat kattenkwaad

Madame van het bos! riepen de flikken

En jij dacht: nog wat extra aandacht meepikken

Lezen over biodiversiteit en koesterburen, verslagen schrijven

Leuke ideetjes aanbrenen en soms naaien tot na de vijven

Anderzijds maakte je ook wat tijd voor een leuke babbel

En ja daarbij mocht zelfs een lekkere knabbel

Rijden met op de achterbank: eikelmuiskasten, wafels en een kapotte ree

Tijd nu dus voor een lange congé

Sentimenteel willen we nu niet zijn, maar dat je bij onze groep hoorde, vonden we reuzefijn.

Bernadette Crab

(Foto: Steven Wouters)

© www.123art.com

(Foto: Rik Lenaert)

Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw dankt Anne Clement voor haar jarenlange, vrijwillige inzet voor de vereniging als bestuurslid en penningmeester.

VHM verwelkomt ook graag de nieuwe statutaire leden Hugo Dehennin, die al zeer actief is binnen de vereniging als voorzitter van de werkgroep natuurgidsen, en Hubert Verbeke. Hubert zal voortaan ook deel uitmaken van de raad van bestuur van VHM en wordt onze nieuwe penningmeester. Welkom!

Zwerfvuilactie Doode Bemde – zaterdag 18 maart 2017

Boskuis Heverleebos – zaterdag 25 maart 2017

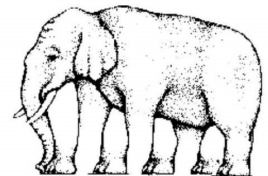
Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw blijft de strijd aangaan met het zwerfvuil dat in overvloed onze prachtige natuurgebieden ontsiert. Met tientallen vrijwilligers ruimen we op zaterdag 18 maart het zwerfvuil op langs de oevers van de Dijle in De Doode Bemde. Een week later, zaterdag 25 maart, trekken we naar Heverleebos voor een grote boskuis. Alle helpende handen (jong en oud) zijn welkom! Handschoenen en materiaal worden voorzien.

18/03 - Doode Bemde: om 9 uur aan het Appeljée, Dijlestraat, Sint-Joris-Weert

25/03 - Heverleebos: om 9 uur aan het Arboretum van Heverleebos

(Foto: Kristien Vermaelen)

BOODSCHAP VAN ALGEMEEN NUT:

Veelpotige vrijwilligers voor het opdienen, afruimen, afwassen... tijdens de kaas- en spaghetti-avond ten voordele van de Doode Bemde op **zaterdag 25 februari 2017** vanaf 17 uur in GC De Rosenberg in Oud-Heverlee. Ook voor de opbouw en opkuis zoeken we helpende handen.

Geïnteresseerden mogen contact opnemen met het infocentrum.

T: 016 23 05 58

E: infocentrum@vhm.be

(Foto: Kristien Vermaelen)

KLIMAATWERF '1001 BOMEN'

HOE PLANT IK EEN BOOM?

Eind februari worden op het pleintje voor het oud-gemeentehuis van Heverlee drie nieuwe bomen aangeplant. De stad gaf groen licht om het plein in een nieuw kleedje te steken.

De groendienst zal drie nectarrijke loofbomen aanplanten. We kiezen bomen die op verschillende momenten rijkelijk bloeien om de solitaire bijen van ons insectenhotel een heel seizoen van voedsel te voorzien.

Wil je weten hoe je zelf in je tuin op gepaste wijze bomen aanplant? Kom dan naar deze boomplanting. De medewerkers van de groendienst zullen jullie graag informeren tijdens het plantmoment.

Hou dus onze website of Facebook-pagina in het oog! Zo weet je wanneer deze mini-workshop zal doorgaan.

Yvette Toison

Quiz Natuurpunt Herent 2016

Op zaterdag 3 december was het - naar jaarlijkse gewoonte - de Algemene Kennis Quiz van Natuurpunt Herent.

Voor de zevende maal was Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw present. Edwin, Hugo, Erik, Bert en Lut vormden dit jaar de ploeg. Met enige fierheid kan ik hier vermelden dat we van de 57 ploegen als 4de eindigden met een score van 175/215 punten.

Een jaarlijks wederkerend probleem is echter het vinden van een vijfde man/vrouw voor de ploeg. Mocht er iemand zich geroepen voelen om de ploeg te verwoegen, mag je altijd jouw e-mail adres sturen naar lutgart.moens@telenet.be zodat we weten op wie we in de toekomst (december 2017) beroep zouden kunnen doen om, indien nodig, de ploeg te vervolledigen.

Lut Moens

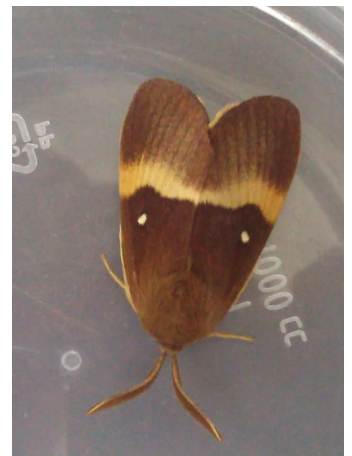
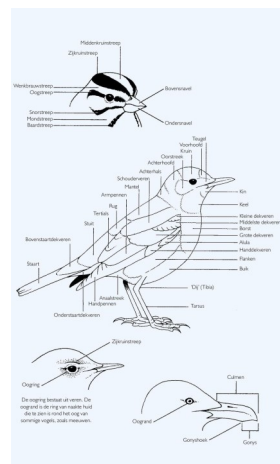

Gerard

Langs de ogen loopt een duidelijke snor naar beneden. De poten zijn niet geel gestreept. (Bloedrode Heidelberg)

Geen snor die langs de ogen naar beneden loopt. De poten zijn geel gestreept. (Bruinrode Heidelberg)

Vrije Basisschool De Linde uit Lindenveld op stap met de VHM natuurgidsen (september 2016)

KITANGO – ZATERDAG 29 OKTOBER 2016

Op deze familie-solidariteitsdag ten voordele van het Kitango project in Congo (zie vorige Tijdingen), begeleiden VHM natuurgidsen Gonda Huybens en Jo Symons een wandeling voor kinderen en ééntje voor volwassenen in het Arenbergpark in Heverlee.

35ste educatief project 2016-2017 "Een beek om te koesteren"

St. Jansschool Leuven 1LA

De Bijenkorf Herent 1ste lj.

HH. Oud-Heverlee 2de lj.

Het educatief project 'Een beek om te koesteren' valt in de smaak bij de bezoekers.

De Regenboog Kessel- lo 3de+4delj.

Foto's : Steven Wouters

Amfibieën en reptielen (3)

Professor Depuydt, salamanders en hagedissen lijken veel op elkaar. Wat zijn de verschillen tussen die twee groepen?

Hagedissen zijn *reptielen*. Dat wil zeggen dat hun huid bedekt is met schubben, die de dieren beschermen tegen uitdrogen. Zo kunnen zij uitsluitend op het land leven, zelfs in woestijnen. Hagedissen leggen hun eieren in een putje onder de grond en uit die eieren komen kleine hagedisjes, die er van in het begin al helemaal als hun ouders uitzien.

Salamanders zijn geen reptielen, maar *amfibieën*. Zij leven dus zowel op het land als in het water. Hun huid heeft geen schubben en blijft altijd vochtig om dat er klieren in zitten die vocht afgeven. Ze leven dus altijd op vochtige plaatsen. Salamanders leggen hun eitjes meestal in het water en uit die eitjes komen dan larven zonder achterpootjes en met kieuwen die nog aan de buitenkant zitten. Net zoals bij padden en kikkers dus.

De huid van de levendbarende hagedis is bedekt met schubben.

Kleine watersalamander

Welke soorten salamanders komen bij ons het meest voor?

De meest voorkomende soort is de **kleine watersalamander** (*Lissotriton vulgaris*). Hij wordt ongeveer 11 cm groot en leeft het grootste gedeelte van zijn leven op het land. Tijdens die fase kun je mannetjes gemakkelijk onderscheiden van vrouwtjes: de mannetjes zijn iets feller van kleur en hebben grotere donkere vlekken. Mannetjes ontwikkelen een gegolfde kam op hun rug. Een andere vrij algemene soort is de **alpenwatersalamander** (*Ichtyosaura alpestris*). Die is donkergrijs en heeft een oranje buik zonder vlekken. Hij heeft een brede, platte kop. De mannetjes (ongeveer 9 cm) zijn iets kleiner dan de vrouwtjes. Tijdens de paartijd krijgen de mannetjes een korte, bleke kam op de rug.

Alpenwatersalamander

Activiteiten

JANUARI 2017

Zaterdag 7 januari om 20 uur

Driekoningenwandeling o.l.v. Marc Artois

Samenkomen: St.-Hilariuskerk, Dorpsstraat 20b in Bierbeek

Afstand: ongeveer 7 km // 2,5 uur

Kom en wandel mee met Suskewiet, Pitjevogel en Schrobberbeeck, drie arme schooiers uit het Neteland. Wij gaan, net als zij, voor enkele uurtjes op stap: onder een sterrenhemel, de natuur, het veld en het bos in. Wij laten ons onderweg enkele malen afglijden naar ons geliefd Vlaanderen van rond 1923, toen Felix Timmermans de "Driekoningentriptiek" schreef.

Zondag 8 januari om 10 uur

Werkdag Doode Bemde

We spreken telkens af om 10 uur 's ochtends en eindigen rond 17 uur, maar iedereen komt en gaat wanneer hij wil. Wie wil meewerken kan best een mailtje sturen naar infocentrum@vhm.be. Voor elke werkdag krijg je dan nog een berichtje met de locatie waar gewerkt wordt en wat we gaan doen. We hebben vrijwilligers van alle leeftijden. Het werk is dus voor iedereen goed te doen. We zullen waarschijnlijk meestal takhout opruimen.

Zondag 8 januari om 14 uur

Bosrandwandeling o.l.v. Luc Dekeyser

Samenkomen: Parking Brise-Tout, St.-Joris-Weertstraat, Bierbeek

Bij de ecologische en recreatieve waardebeoordeling van bossen speelt de aanwezigheid van een gevarieerde bosrand een voornamelijk rol. Deze overgangszonen naar het bos kan een belangrijke habitat zijn voor talrijke dier- en plantensoorten, maar ook de bosgebruiker vindt er zijn gading.

Deze derde verkenning gaat langs de zuid-oostelijke bosrand van het Meerdaalwoud. Vanaf de parking Brise-Tout, genieten we er van mooie vergezichten en gave bosranden. Bij het terugkeren maken we halte aan de monumentale eik Brichet.

Zondag 15 januari om 14 uur

Vierseizoenenwandeling: De Doode Bemde in de winter o.l.v. Heidi Bertels & Germaine Heeren

Samenkomen: parking op het einde van de Reigersstraat in Sint-Joris-Weert

Openbaar vervoer: bus 337 - Halte "Heide"

Afstand: ongeveer 6 km

We wandelen door de Doode Bemde of de vallei van het "verloren land" ten zuiden van Leuven. Deze gronden waren weinig bruikbaar voor landbouw wegens hun drassige aspect en de regelmatige overstroming van het gebied door de meanderende Dijle. Het is een natuurreservaat van ongeveer 280 ha groot en het pad leidt ons langs schilderachtige landschappen en bijzondere natuurwaarden. Als je er meer over wil te weten komen, wandel met ons mee doorheen de vier jaargetijden. De wandelingen vinden plaats op vier zondagen: zo 15 januari, 16 april, 16 juli en 15 oktober 2017. Deze wandeling is de eerste in de reeks en we hopen alvast op een wit wintertapijt.

Zorg voor goede waterdichte stapschoenen en bij regenweer laarzen en aangepaste kledij. Niet toegankelijk voor rolstoelen of buggy's.

Dinsdag 17 januari om 20 uur

Warme Winteravond: Muurvegetaties: groene krassen op oude stenen? door Martin Hermy, KULeuven

Samenkomen: Deelgemeentehuis Heverlee, Waversebaan 66, 3001 Heverlee

Muurplanten horen thuis op oude, verweerde muren. Het zijn de 'krassen' die deze muren een authentiek en oud uiterlijk geven. Bovendien danken veel oude muren en gebouwen hun schoonheid aan de kleurrijke vegetatie erop. De gelijke tinten van de muurbloem bijvoorbeeld geven een gebouw een zuiderse en eerbiedwaardig cachet. Nochtans worden muurvegetaties op muren vaak niet geduld; ze zouden slecht zijn voor de stabiliteit van de muur. Horen krassen en antiek dan toch niet samen?

Zondag 22 januari om 10 uur

Werkdag Doode Bemde

We spreken telkens af om 10 uur 's ochtends en eindigen rond 17 uur, maar iedereen komt en gaat wanneer hij wil. Wie wil meewerken kan best een mailtje sturen naar infocentrum@vhm.be. Voor elke werkdag krijg je dan nog een berichtje met de locatie waar gewerkt wordt en wat we gaan doen. We hebben vrijwilligers van alle leeftijden. Het werk is dus voor iedereen goed te doen. We zullen waarschijnlijk meestal takhout opruimen.

Deelnemingsvoorwaarden :

VHM-leden nemen gratis deel aan de ledenactiviteiten.

Alleen als het speciaal vermeld is, betalen leden bijvoorbeeld reiskosten. In voorkomend geval betalen niet-leden meer dan leden.

Niet-VHM-leden betalen per activiteit € 2 per volwassene bij de start van de activiteit.

Hebt u nog vragen of wenst u nog meer informatie : contacteer ons infocentrum : 016/23 05 58 of infocentrum@vhm.be

Het infocentrum is open elke werkdag van 9 uur tot 17 uur.

Zondag 22 januari om 14 uur

Plateau van Nicaise o.l.v. Ernst Gülcher

Samenkomen: Parking Lidl, Chaussée de Louvain 31, 1320 Hamme-Mille (Beauvechain)

Afstand: ongeveer 7 km

We nemen een kijkje op het Plateau van Nicaise dat hoog boven het dorp ligt en waar vijfduizend jaar geleden onze voorouders woonden, werkten en ook begraven werden. Hun grafheuvels zijn er nog altijd. In deze tijd van het jaar kan je er veel van zien, misschien zelfs de resten van de wal rond de nederzetting. Geniet maximaal van het mooiste deel van het Meerdaalwoud in winterstemming, dat wil zeggen met veel zon (maar ook wel vorst of regen) en met een overdaad aan mossen en zwammen. Het klooster van de Heilige Nicasius, dat zijn naam gaf aan het plateau, is al zo'n zes eeuwen geleden afgebroken, maar buiten het bos worden de landerijen nog altijd bewerkt door de nijvere boer. We dalen af naar de Warandeloop, bezoeken misschien nog een bijzondere boom en passeren ook nog even langs de Warandevijver. Het geheel van deze wandeling is best wel avontuurlijk naar Vlaamse normen. Zorg dus voor goede watervaste schoenen met profiel. Niet toegankelijk voor rolstoelen of buggy's.

Zondag 29 januari om 14 uur

Landschapswandeling: de Ruwaalvallei o.l.v. Yvette Toison

Samenkomen: Hoek Stationsstraat/Korbeekse Kerkstraat in Korbeek-Dijle

Openbaar vervoer: Lijn 395, groene halte 'Hollestraat' (Leuven-Overijse)

Afstand: ongeveer 7,5 km (licht klimmend) // 2,5 uur.

In Korbeek-Dijle mondt de korte Ruwaalbeek uit in de Dijle. Korbeek komt van het Germaanse woord "kurtabaki", wat korte beek betekent. Rondom de Bartholomeuskerk staan een paar fraaie dorpswoningen uit de 18de eeuw, o.a. het Brouwershuis. We passeren onderweg ook enkele oude hoevegebouwen. Boven op het plateau kijkt de hertogelijke 'Bredeweg' uit over Dijle- en Voervallei. Met wat geluk stappen we door een feëriek sneeuwlandschap. De skyline van Leuven tekent zich aan de horizon af. Helaas verschijnen steeds meer torengebouwen in de stad.

Het licht golvend landschap is diep ingesneden door enkele holle wegen. Daardoor wordt de leemlaag zichtbaar, die tijdens de laatste ijstijd door de overheersende noordenwind werd afgezet. Solitaire bomen, graften en ruigten onderbreken de eentonigheid van het open landschap. Vanaf de bron volgen we Ruwaal tot aan zijn monding in de Dijle. In de vallei passeren we het 'Speelgoed', het vroegere kasteel van de heren van Korbeek. De Dijle kronkelt zich in bochten door de groene (of witte) beemden. Stevige wandelschoenen aanbevolen. Niet toegankelijk voor rolstoelen of buggy's.

Maandag 30 januari om 14 uur

Light-wandeling: Bosrandwandeling o.l.v. Luc Dekeyser

Samenkomen: Parking Brise-Tout, St.-Joris-Weerstraat, Bierbeek

Bij de ecologische en recreatieve waardebepaling van bossen speelt de aanwezigheid van een gevarieerde bosrand een voornamelijk rol. Deze overgangszone naar het bos kan een belangrijke habitat zijn voor talrijke diersoorten maar ook de bosgebruiker vindt er zijn gading.

Deze derde verkenning gaat langs de zuid - oostelijke bosrand van het Meerdaalwoud. Vanaf de parking Brise-Tout, genieten we er van mooie vergezichten en gave bosranden. Bij het terugkeren maken we halte aan de monumentale Eik Brichet.

FEBRUARI 2017

Zaterdag 4 februari

Brakona contactdag

Samenkomen: Provinciehuis, Provincieplein 1 in Leuven

De 18e editie van de Brakona contactdag voor vrijwilligers en professionele medewerkers van natuurverenigingen en natuurstudiegroepen, waarbij natuurstudie in de provincie Vlaams-Brabant centraal staat. Het ideale moment om te overleggen en contacten te leggen met collega's en je te informeren over de verschillende natuurstudieprojecten in de provincie. Op het programma: een gevarieerd aanbod presentaties over het reilen en zeilen van de natuurstudiewereld in onze provincie en vele infostands.

Zondag 5 februari om 10 uur

Werkdag Doode Bemde

We spreken telkens af om 10 uur 's ochtends en eindigen rond 17 uur, maar iedereen komt en gaat wanneer hij wil. Wie wil meewerken kan best een mailtje sturen naar infocentrum@vhm.be. Voor elke werkdag krijg je dan nog een berichtje met de locatie waar gewerkt wordt en wat we gaan doen. We hebben vrijwilligers van alle leeftijden. Het werk is dus voor iedereen goed te doen. We zullen waarschijnlijk meestal takhout opruimen.

(Foto: Hugo Dehennin)

Zondag 5 februari om 14 uur

Loonbeek: tussen IJse en Duisburgs plateau o.l.v. Jan Aerts

Samenkomen: Parking N253 rechtover watermolen van Loonbeek, Sint-Jansbergsesteenweg 26, 3040 Loonbeek

Afstand: ongeveer 7km // ongeveer 2.30 uur

Vanaf de watermolen volgen we de IJse stroomafwaarts en gaan na een paar honderd meter door een holle weg naar het Duisburgs plateau. Dankzij de vruchtbare leemgrond vindt men hier vooral akkers. We genieten van vergezichten over het golvende landschap. Via een paar korte holle wegen komen we terug in de bewoonde wereld. Een verrassend paadje brengt ons terug in de buurt van de IJse die we oversteken om via het Margijsbos terug bij de watermolen uit te komen.

Zondag 12 februari om 14 uur

Valentijnswandeling o.l.v. Paul Van Bruystegem

Samenkomen: parking Sint-Joris-Weerstraat in Bierbeek (komend vanuit Blanden net achter de voetgangersbrug aan de kruising Naamsesteenweg/Weertse Dreef naar links)

Dit zal een dag zijn waarop het volle maan is. Een prachtige dag voor Valentijntjes. Valentijn vindt zijn oorsprong bij de herders of vroeger nog bij Romulus en Remus. Hoe beleven wij deze dag nu? Welke elementen in de natuur hebben ons geïnspireerd? Beleven de dieren ook hun Valentijn? Of draait het allemaal rond, jawel, ei en kip? Deze levensvraagstukken zullen met een vleugje humor en fantasie op de wandeling beantwoord worden. Een korte rustige wandeling van 1.5 uur, tenzij er zeer interessante vragen zijn.

Dinsdag 14 februari om 20 uur

Warme Winteravond: Marters en dassen o.l.v. Koen Van Den Berge, INBO

Samenkomen: Raadzaal Deelgemeentehuis Heverlee, Waversebaan 66 in Heverlee

Roofdieren zoals marters en dassen hebben altijd al in een speciale relatie tot de mens gestaan. Vanouds werden zij bejaagd en bestreden om reden van (al dan niet vermeende) 'schadelijkheid', waardoor ze zeer zeldzaam werden of zelfs helemaal uitgeroeid raakten. Vandaag genieten zij bescherming, maar soms rijzen alweer klachten over schade, bijvoorbeeld van steenmarters. Vlaanderen neemt, als één van de dichtst bevolkte regio's van Europa, een specifieke plaats in ten aanzien van de 'klassieke problemen' die mensen met roofdieren kunnen ervaren. In dit verhaal zijn dus verschillende belangen en interesses aan de orde. Tijd om hierin enige klaarheid te scheppen.

Zondag 19 februari om 10 uur

Werkdag Doode Bemde

We spreken telkens af om 10 uur 's ochtends en eindigen rond 17 uur, maar iedereen komt en gaat wanneer hij wil. Wie wil meewerken kan best een mailtje sturen naar infocentrum@vhm.be. Voor elke werkdag krijg je dan nog een berichtje met de locatie waar gewerkt wordt en wat we gaan doen. We hebben vrijwilligers van alle leeftijden. Het werk is dus voor iedereen goed te doen. We zullen waarschijnlijk meestal takhout opruimen.

Zondag 19 februari om 14 uur

Naar de bevers in Pellenberg o.l.v. Hugo Dehennin

Samenkomen: parking Kasteel de Maurissens, Weligerveld 6, Pellenberg

Openbaar vervoer: lijn 3

Afstand: ongeveer 4,5 km // 2,5 uur

Een beverfamilie heeft in het mooie Natuurpunt-reservaat Langenbos-Koebos een pracht van een dam gebouwd. Na een wandeling door de velden (met weidse uitzichten) komen we op de flanken van de Pellenberg langs een bos met een opmerkelijke erfgoedvoorgeschiedenis. Op het einde van de wandeling kunnen we genieten van de prachtige bomen in het kasteelpark.

Zaterdag 25 februari vanaf 17 uur

Kaas en Spaghetti-avond ten voordele van natuurreservaat De Doode Bemde

Zaal: GC De Roosenberg, M. Noëstraat (Zoet Water) in Oud-Heverlee

Reservaties via www.vhm.be // infocentrum@vhm.be // 016/23 05 58

Zondag 26 februari om 8.30 uur

Hoge Venentocht o.l.v. Gwendoline Landuyt, Marc Artois, Luc Bijmens en Paul De Smedt

Samenkomen: Parking Bodart in Leuven

Zie blz 19.

Maandag 27 februari om 14 uur

Light-wandeling: Ormendael o.l.v. Louis De Smet

Samenkomen: Sint-Bartholomeuskerk in de Korbeekse Kerkstraat in Korbeek-Dijle

Openbaar vervoer: Bus nr. 395 (De Lijn)

Afstand: ongeveer 5km; 2 uur

De eerste tekenen van de lente melden zich aan. Deze wandeling gaat over vlak terrein, maar is niet geschikt voor buggy's en rolstoelen. Laarzen aanbevolen.

MAART 2017

Zondag 5 maart om 10 uur

Werkdag Doode Bemde

We spreken telkens af om 10 uur 's ochtends en eindigen rond 17 uur, maar iedereen komt en gaat wanneer hij wil. Wie wil meewerken kan best een mailtje sturen naar infocentrum@vhm.be. Voor elke werkdag krijg je dan nog een berichtje met de locatie waar gewerkt wordt en wat we gaan doen. We hebben vrijwilligers van alle leeftijden. Het werk is dus voor iedereen goed te doen. We zullen waarschijnlijk meestal takhout opruimen.

Zondag 5 maart om 14 uur

Lentewandeling op het plateau tussen Nethen en Florival o.l.v. Ernst Gülcher

Samenkomen: kerk in Nethen, kruising van Rue de Pérot en Rue de Weert-Saint-Georges in Nethen

Afstand: ongeveer 7km

Dit wordt genieten van de holle wegen waarlangs de pilgrims en de boeren eeuwen lang hun weg naar het geluk zochten. Hoog boven de akkers komen we de 'Chapelle Robert' tegen en vandaar stappen we via een lus door het bos en langs paardenweiden naar één van de heiligste en beroemdste iepen van ons land. Afdalen doen we langs de Beaumont, de muur van Savenel en het kasteel Van Zeebroeck. Als de tijd het toelaat nemen we ook nog een kijkje op het antieke kerkhof en de daarachter gelegen motte.

Zondag 12 maart om 14 uur

Varenbergwandeling in Korbeek-Lo o.l.v. Hugo Dehenin

Samenkomen: Heilig-Kruiskerk, hoek Bierbeekstraat en Pastoriestraat, Korbeek-Lo (Bierbeek)

Openbaar vervoer: lijn 380 (Leuven-Tienen) en lijn 8 (Bertem-Bierbeek)

Afstand: ongeveer 8 km // 3,5 uur

Deze landschapswandeling voert ons onder meer langs een prachtig park met een 'koninklijke' geschiedenis, schilderachtige holle wegen en een vindplaats van een Romeinse grafkelder. Af en toe moet er wat geklommen worden, maar we worden dan wel met mooie vergezichten beloond.

Dinsdag 14 maart om 20 uur

Warme Winteravond: Verleden en toekomst van Vlaamse biodiversiteit o.l.v. Tobias Ceulemans

Samenkomen: Raadzaal Deelgemeentehuis Heverlee, Waversebaan 66 in Heverlee

De biodiversiteit in Vlaanderen lijdt onder talrijke negatieve milieuveranderingen: urbanisatie, intensieve landbouw, bodem- en waterverontreiniging, klimaatverandering, ... Een kwart van de Vlaamse biodiversiteit is bedreigd. Gelukkig worden er de laatste decennia maatregelen genomen om natuur te behouden en te herstellen. Maar kennen we de processen achter deze milieuveranderingen wel goed genoeg? En kunnen we in deze vijandige omgeving eigenlijk wel aan voldoende effectief natuurbehoud doen? Met het Hageland als voorbeeld, bekijken we hoe het Vlaamse landschap de afgelopen eeuwen is veranderd, welke invloed dit had op de biodiversiteit, wat er kan mislopen ondanks of dankzij natuurbeheer en hoe we de overgebleven soortenrijkdom alsnog kunnen behouden voor toekomstige generaties.

Zaterdag 18 maart om 9 uur

Zwerfvuilactie Doode Bemde

Samenkomen: Appeljee, Dijlestraat in Sint-Joris-Weert
Helpende handen welkom!

Voor meer info zie blz 5 in deze Tijdingen.

Zondag 19 maart om 10 uur

Werkdag Doode Bemde

We spreken telkens af om 10 uur 's ochtends en eindigen rond 17 uur, maar iedereen komt en gaat wanneer hij wil. Wie wil meewerken kan best een mailtje sturen naar infocentrum@vhm.be. Voor elke werkdag krijg je dan nog een berichtje met de locatie waar gewerkt wordt en wat we gaan doen. We hebben vrijwilligers van alle leeftijden. Het werk is dus voor iedereen goed te doen. We zullen waarschijnlijk meestal takhout opruimen.

Zondag 19 maart om 14 uur

Lente in Egenhovenbos o.l.v. Louis De Smet

Samenkomen: Parking 200F, aan het einde van de Kapeldreef, via de Celestijnenlaan, Heverlee

Openbaar vervoer: Bus (De Lijn) nr. 2 en 616 (op 500m)

Afstand: ongeveer 5km//2 uur

De sneeuwkllokjes hebben de winter uitgewuifd. De lentebloeiers nemen hun taak over. Zijn de sleutelbloemen op het appel? Wandeling over vlak terrein, maar niet geschikt voor buggy's en rolstoelen. Laarzen aanbevolen.

Zaterdag 25 maart om 9 uur

Zwerfvuilactie Heverleebos

Samenkomen: Arboretum Heverleebos
Helpende handen welkom!

Voor meer info zie blz 5 in deze Tijdingen.

Zondag 26 maart om 10 uur

Werkdag Doode Bemde met Les Amis de la Fagne

Laatste werkdag van het seizoen samen met Les Amis de la Fagne.

We spreken telkens af om 10 uur 's ochtends en eindigen rond 17 uur, maar iedereen komt en gaat wanneer hij wil. Wie wil meewerken kan best een mailtje sturen naar infocentrum@vhm.be. Voor elke werkdag krijg je dan nog een berichtje met de locatie waar gewerkt wordt en wat we gaan doen. We hebben vrijwilligers van alle leeftijden. Het werk is dus voor iedereen goed te doen. We zullen waarschijnlijk meestal takhout opruimen.

(Foto: Hugo Dehenin)

Zondag 26 maart om 14.30 uur

Ontdekkingstocht naar de bronnen van de Voer (Tervuren) o.l.v. Ernst Gülcher

Samenkomen: trappen van de Sint-Jan-Evangelistkerk op de Markt in Tervuren

Afstand: ongeveer 7km

Dat dit mooie riviertje de beste fiets- en wandelverbinding tussen Leuven en Tervuren is, wist je uiteraard al, maar waar komt al dat water vandaan? We trekken langs de oude pastorie met grot, enkele historische lanen, een echt kasteel en andere villa's met mooie tuinen naar de onverwachte wildernis juist buiten het mooie dorp waar de Voerbeek ontspringt in het Kapucijnenbos. Als we tijd hebben, verkennen we nog een stukje van het arboretum van Tervuren.

Maandag 27 maart om 14.30 uur

Light-wandeling: Lente in Egenhovenbos o.l.v. Louis De Smet

Samenkomen: Parking 200F, aan het einde van de Kapeldreef, via de Celestijnenlaan, Heverlee

Openbaar vervoer: Bus (De Lijn) nr. 2 en 616 (op 500m)

Afstand: ongeveer 5km // 2 uur

De sneeuwkllokjes hebben de winter uitgewuifd. De lentebloeiërs nemen hun taak over. Zijn de sleutelbloemen op het appel? Wandeling over vlak terrein, maar niet geschikt voor buggy's en rolstoelen. Laarzen aanbevolen.

APRIL 2017

Zondag 2 april om 14.30 uur

Bosanemonenwandeling in het Meerdaalwoud o.l.v. Hugo Dehennin

Samenkomen: parking kruising Sint-Joris-Weerstraat en Naamsesteenweg in Bierbeek (komend vanuit Blanden net achter de voetgangersbrug aan de kruising Naamsesteenweg/Weertse Dreef naar links)

Openbaar vervoer: lijn 18 Leuven/Hamme-Mille/Jodoigne (halte Theresiakapel)

Afstand: ongeveer 4,5 km // 2,5 uur

Begin april, tijd voor de bosanemonen! Nu het bladerdek nog niet ontwikkeld is, profiteren deze (en andere) vroegbloeiërs van de eerste zonnewarmte. En wij mogen van deze pracht meegenieten langs de Eleonoredreef. We brengen ook een bezoekje aan enkele plaatsen met 'geschiedenis': de springputten, de Tiense Groef en de Tomberg. Niet toegankelijk voor rolstoelen en buggy's.

Zondag 9 april om 14.30 uur

Proevertjeswandeling o.l.v. Yvette Toison, Vif Vanderveken

Samenkomen: Ingang Keizersbergabdij, Mechelsestraat 202 in Leuven

Openbaar vervoer: Lijnbus 4 en 5, richting Herent

Afstand: ongeveer 1,5 km // 2 uur

Hoe ecologie en gastronomie verzoenen? We doen onze lenteprovertjeswandeling die aantoont dat heel wat dingen, die we normaal gezien als storend ervaren, een lekkere, gezonde en welkome aanvulling kunnen vormen op ons voedingspatroon, zoals brandnetels, distels en ander zogenaamd ongerief. De wandeling gaat door op de Keizersberg, één van de mooiste groene plekjes van Leuven, hot-spot van biodiversiteit, recentelijk in erfpacht genomen door de stad Leuven, een oase van rust, ondanks de nabijheid van de ring. Toegankelijk voor rolstoelen en buggy's.

Zondag 16 april om 14.30 uur

Vierseizoenenwandeling: de Doode Bemde o.l.v. Heidi Bertels

Samenkomen: parking op het einde van de Reigersstraat in Sint-Joris-Weert

Openbaar vervoer: bus 337 - Halte "Heide"

We wandelen door de Doode Bemde of de vallei van het "verloren land" ten zuiden van Leuven. Deze gronden waren weinig bruikbaar voor landbouw wegens hun drassige aspect en de regelmatige overstroming van het gebied door de meanderende Dijle. Het is een natuurreservaat van ongeveer 280 ha groot en het pad leidt ons langs schilderachtige landschappen en bijzondere natuurwaarden. Als je er meer over wil te weten komen, wandel met ons mee doorheen de vier jaargetijden. De wandelingen vinden plaats op vier zondagen: zo 15 januari, 16 april, 16 juli en 15 oktober 2017. Zorg voor goede waterdichte stapschoenen en bij regenweer laarzen en aangepaste kledij. Niet toegankelijk voor rolstoelen of buggy's.

Zondag 23 april om 14.30 uur

Hollewegenwandeling in Opvelp-Bierbeek o.l.v. Hugo Dehennin

Samenkomen: parking Cultureel Centrum De Velpe, Velpestraat 47, Opvelp (Bierbeek)

Afstand: ongeveer 5,5 km // 2,5 uur

We volgen een tijdlang de Velpe, een bijriviertje van de Demer, en zien hoe ze deels 'gesaneerd' werd en deels haar vrije loop mocht behouden. De prachtige holle wegen die wij volgen hebben ieder hun specifieke plantengroei. Deze holle wegen leiden ons langs enkele imposante hoven en langs drie kleine, maar schitterende natuurgebiedjes. Is dit landelijke stuk Opvelp voor jou onbekend gebied? Dan is deze wandeling beslist een aanrader!

Maandag 24 april om 14.30 uur

Light-wandeling: Proevertjeswandeling o.l.v. Yvette Toison, Vif Vanderveken

Samenkomen: Ingang Keizersbergabdij, Mechelsestraat 202 in Leuven

Openbaar vervoer: Lijnbus 4 en 5, richting Herent

Afstand: ongeveer 1,5 km / 2 uur

Hoe ecologie en gastronomie verzoenen? We doen onze lenteprovertjeswandeling die aantoont dat heel wat dingen, die we normaal gezien als storend ervaren, een lekkere, gezonde en welkome aanvulling kunnen vormen op ons voedingspatroon, zoals brandnetels, distels en ander zogenaamd ongerief. De wandeling gaat door op de Keizersberg, één van de mooiste groene plekjes van Leuven, hot-spot van biodiversiteit, recentelijk in erfpacht genomen door de stad Leuven, een oase van rust, ondanks de nabijheid van de ring. Toegankelijk voor rolstoelen en buggy's.

Zondag 30 april om 14.30 uur

Hegge, op de grens van Leefdaal en Vossem o.l.v. Jan Aerts

Samenkomen: Sint-Lambertuskerk Leefdaal, Kerkring/Dorpstraat, 3061 Leefdaal

Afstand: ongeveer 6,6 km // 2.30 uur

Via de Kerkring lopen we richting kasteel tot aan de Voer, die we geruime tijd stroomopwaarts volgen richting Vossem. Dan klimmen we wat hoger om een mooi uitzicht op de Voervallei te krijgen. Bij een kapel dalen we terug af naar de Voer en steken deze over. Een mooie holle weg tussen weiden en akkers brengt ons naar de plateauand, waar we een goed idee krijgen van het golvende landschap. Via een als tunnel aanvoelende holle weg dalen we af naar Hegge. Wat verder lopen we door een essendreef terug naar het centrum van Leefdaal.

*Ik heb gehoord dat de **vuursalamander** een koestersoort is van Heverleebos en Meerdaalwoud. Wat betekent dat?*

De vuursalamander wordt nog maar op enkele plekken in Vlaanderen aangetroffen, waaronder onze bossen. Hij is heel zeldzaam geworden en zal misschien bijna helemaal uitsterven, want hij wordt bedreigd door een Aziatische schimmelsoort. Andere soorten salamanders zijn trouwens ook niet veilig voor die schimmel. Vandaar dat wij de vuursalamander 'koesteren', dat betekent: er zo goed mogelijk voor zorgen, opdat hij niet zou uitsterven. Daarom heeft men bijvoorbeeld poeltjes aangelegd in het Meerdaalwoud. Poeltjes zonder vissen in, want die zouden de eitjes van de vuursalamander opeten.

De vuursalamander is echt een prachtig dier! Hij kan tot 20 cm groot worden en heeft een erg opvallend kleurenpatroon: felgele vlekken op een zwarte achtergrond. Die opvallende kleuren zijn bedoeld als afschrikkingsmiddel voor vijanden. De vuursalamander is immers een beetje giftig. Ook de palen van onze verkeerslichten zijn in zwart en geel geschilderd om ons te waarschuwen voor gevaarlijke situaties in het verkeer. En wist je dat geen twee vuursalamanders hetzelfde zijn? Ze hebben allemaal een ander vlekkenpatroon.

Mannetjes en vrouwtjes paren op het land en de eitjes ontwikkelen zich tot larven in het lichaam van het vrouwtje. Met een geleerd woord heet dat: *eierlevendbarend* of 'ovovivipaar'. Na zo'n acht maanden zet het vrouwtje de gedeeltelijk ontwikkelde larven af aan de rand van een poel.

Dat is het enige tijdstip dat de vuursalamander gedeeltelijk in het water zit.

Andere soorten salamanders zijn de **kamsalamander** en de **vinpootsalamander**.

Vuursalamander.

Kamsalamander.

Vinpootsalamander

En dan de hagedissen, professor?

Wist je dat de hagedissen de grootste groep van alle reptielen vormen? Er zijn meer dan vijfduizend soorten bekend. De meeste soorten blijven kleiner dan 50 cm. Enkele worden ongeveer een meter lang, maar die leven niet bij ons.

Alle hagedissen zijn koudbloedig: ze nemen graag een zonnebad om zich door de zon te laten opwarmen. Zo kunnen ze veel sneller bewegen.

Welke soorten hagedissen komen bij ons voor?

De zandhagedis, die in de duinen en op zandgrond leeft, de muurhagedis en de levendbarende hagedis, waarbij de eitjes zich in het lichaam van het wijfje ontwikkelen. En dan is er nog een vierde soort, de **hazelworm**.

Hazel... worm, een hagedis? Die lijkt toch meer op een slang?

Een hazelworm lijkt inderdaad op een slang omdat hij geen poten heeft, maar de hazelworm is kleiner dan een slang en heeft oogleden, een slang niet. Een hazelworm is ook veel stijver dan een slang en de tong van de hazelworm is niet gevorkt, zoals dat het geval is bij alle slangen. Hazelwormen kunnen tot 45 cm lang worden.

Waarom heet de hazelworm zo?

Omdat hij een bruine kleur heeft die wat op die van de hazelnoot lijkt.

Leven er bij ons ook 'echte' slangen, professor?

In Nederland en België komen drie soorten slangen voor: de adder, de ringslang en de gladde slang. Alleen de beet van de adder kan gevaarlijk zijn, maar gelukkig worden maar heel weinig mensen door een adder gebeten in ons land. Maar over slangen ga ik het later nog wel eens hebben.

Professor Depuydt, hartelijk dank voor uw gesprek!

Hugo Dehennin

Adder.

Ringslang.

Gladde slang.

Verslag projectweek De Wijnpers (5TNG) 17/10 - 21/10/2016

Maandag 17 oktober trokken we naar het domein de Kluis in Sint-Joris-Weert, onze logeerplaats voor een week. We hebben eerst enkele planten gedetermineerd. Daarna leidde Luc Dekeyser, gepensioneerd boswachter, ons rond in het Meerdaalwoud. Hij vertelde dat er door verschillende bodemtypes in één bos verschillende boomsoorten aanwezig kunnen zijn. Dit bos moet wel beheerd worden, anders kunnen eiken bijvoorbeeld overschaduwd worden door beuken. Ook vertelde hij ons over enkele koestersoorten van het bos, zoals het vliegend hert dat hier na lange afwezigheid terug verscheen. Het was heel leuk om in verschillende delen van het bos te wandelen en de verschillen te zien tussen bijvoorbeeld een bosreservaat waar niet aan beheer wordt gedaan en stukken bos waar dit wel het geval is. We hebben kunnen proeven van de wilde appel, heel zuur! Dinsdag hebben we veel bijgeleerd van Jo Symons, voorzitter van VHM, die vertelde over de geschiedenis en aardrijkskunde van het Meerdaalwoud. De zee kwam vroeger tot hier, maar de laatste

ijstijd bracht daar verandering in. Toen ontstonden de landschappen zoals we die hier nu kennen. Eigenlijk ligt er meer geschiedenis in onze bossen dan we denken. We gingen het bos in om een aantal planten te beschrijven en hebben ook kunnen proeven van het water van de Hertebroek. Veel natuurlijker kun je het niet krijgen! Daarna hebben we ongewenste bomen, exoten zoals de Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik en tamme kastanje verwijderd uit een stuk bos aan de Kluis. De volgende dag werkten we hier verder aan en gingen we in het Grootbroek in Sint-Agatha-Rode vogels spotten. We zagen en hoorden een paar fraaie vogels zoals de cetti's zanger en de havik. Donderdag trokken we naar de Doode Bemde voor wateronderzoek en een wandeling, waarbij we een deel van de vegetatie hebben gedetermineerd. Vrijdag keerden we terug naar school, waar we nog een presentatie van de week hebben gegeven. Het was een heel leuke en leerrijke week in een schitterende natuur.

Isaura Billen, Laura Smets (leerlingen 5TNG De Wijnpers)

Mijn stage-ervaringen bij Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud

Als student leraar aardrijkskunde voor het secundair onderwijs aan de UC Leuven-Limburg heb ik vier weken stage gelopen bij Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw. Vanuit de opleiding was er gevraagd om zelf een wandeling uit te stippelen die dan zou kunnen dienen tijdens mijn loopbaan als leerkracht aardrijkskunde. Maar mijn opdracht bestond voornamelijk uit het begeleiden van het educatief project dat de vereniging organiseert in het infocentrum. Dit jaar was het centrale thema "Een beek om te koesteren".

Tijdens mijn eerste bezoek aan het infocentrum viel het mij meteen op dat de creativiteit rond het project heel hoog was. Steven was nog volop bezig aan de opbouw van het lokaal waar de mensen en leerlingen nu de oever van de beek maar ook de beek zelf kunnen waarnemen. Er waren zelfs aquariums aanwezig om het leven in de beek te kunnen weergeven. Daarnaast was hij ook bezig met een maquette van de verschillende vliegroutes van de vleermuizen die er leven in de

buurt. Mijn ogen vielen letterlijk open.

Doorheen de weken van mijn stage heb ik ook vele gezichten gezien. Dag na dag kwamen er mensen en klassen van soms 30 kinderen langs. Eén voor één waren ze blij en verwonderd na het project te hebben beleefd. Vaak was voor hen "de tunnel door de beek" de leukste activiteit. Ook de fascinerende gezichten bij de aquariums met bittervoorns en zoetwatermosselen zullen mij altijd bijblijven.

Kortom, het waren vier zeer aangename, boeiende en leerrijke weken bij "de vrienden". Er heerste een warme sfeer met alleen maar gedreven mensen die de natuur hoog in het vaandel dragen. En ik kan alleen maar beamen wat Jo Symons me vertelde tijdens de stage: "Het is belangrijk dat de kinderen, elk moment dat ze hier zijn, zo veel mogelijk kunnen beleven!"

Gil Loonbeek

Climate Express Tip

Duurzaam reizen

Klimaatneutraal op vakantie

De donkere wintermaanden doen ons alweer dromen van de zomervakantie. Tijd om reisplannen te smeden en liefst met een zo klein mogelijke impact op ons milieu. Met onze tips plan je een groenere vakantie!

Het vervoer heeft met 50% de grootste impact op de milieubelasting van een reis. Niet zo gek, want doorgaans gebeurt het met fossiele brandstof, wat sterk bijdraagt aan de klimaatverandering. Maar er zijn meer aspecten van reizen die invloed hebben op het milieu, zoals de accommodatie (35%) en wat je zoal ter plaatse doet (15%).

Zoek het niet te ver

Hoe exotisch het Grote Barrièreerif of de gletsjers van Patagonië ook mogen klinken, hoe verder je bestemming van je thuisland ligt, hoe meer CO₂ je zal verbruiken om er te geraken. Kies voor korte vakanties steeds een bestemming binnen Europa en neem geen vliegtuig voor een weekendje citytrips. Als je naar een verre bestemming reist, blijf je daar ook beter voor een langere periode. En hoe vaker je reist, hoe meer je het milieu eigenlijk belast. Toch iets om over na te denken, zeker als je ook nog eens voor het werk moet reizen.

Kies het groenste vervoermiddel

In de vorige editie van Tijdingen (oktober-december 2016) kon je meer lezen over CO₂-zuinig vervoer, deze vlieger gaat net zozeer op voor je transport naar je vakantiebestemming. Het belast het milieu immers op drie manieren: het draagt bij aan de uitputting van fossiele brandstoffen en aan het broeikaseffect en het veroorzaakt luchtvervuiling. Een reis per trein of per touringcar heeft de kleinste impact.

Binnen Europa raak je overal met de **trein**, het vraagt alleen iets meer opzoekwerk dan het boeken van een vliegticket. Met de trein reizen is ook de ideale manier om in alle rust aan je vakantie te beginnen. Op www.b-europe.com kun je je tickets boeken en een persoonlijk traject aanvragen. Google ook eens de ervaringen van andere reizigers over hoe zij naar bepaalde bestemmingen treinen. Of surf naar www.treinreiswinkel.nl als je een bijzondere treinreis wilt boeken.

De meeste touringcars of **bussen** voor personenvervoer naar het buitenland zijn nieuwe modellen en voldoen daardoor aan de vrij recente emissienormen. De uitstoot per persoon hangt af van de bezettingsgraad. Pendelbussen die in het hoogseizoen naar populaire bestemmingen rijden, hebben gemiddeld 90% bezetting, waardoor ze per reiziger dus minder uitstoten. Via sites als www.eurolines.be, www.flixbus.be of www.goeuro.com kun je bustickets regelen in heel Europa. Veel reisbureaus bieden ook gecharterde busreizen aan. Let daarbij op het keurmerk 'touringcarbedrijf'. Deze bussen worden extra gecontroleerd op goed onderhoud en veilig rijden. Ze zijn daardoor vaak zuiniger en schoner.

Een **vliegtuigreis** belast het milieu maar liefst 7 tot 11 keer zoveel als dezelfde reis per trein. Het verschil is het grootst op een korte reisafstand (minder dan 700 km). Je kunt echter wel de milieubelasting van het vliegen verkleinen als je op een paar zaken let:

Kies voor *rechtstreekse vluchten*, want bij het opstijgen verbrandt het vliegtuig meer kerosine. Twee of meerdere keren opstijgen is inefficiënt en zorgt voor veel onnodige CO₂-uitstoot en extra geluidsoverlast.

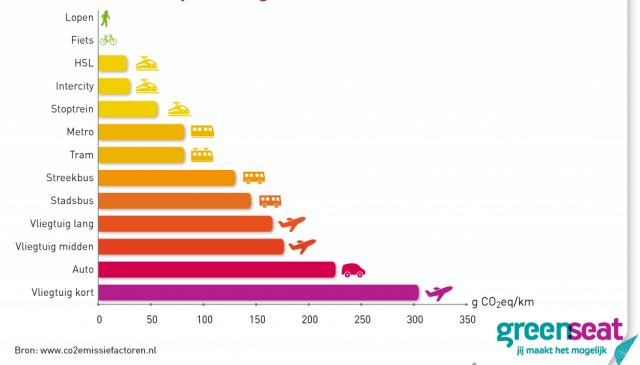
Reis bij voorkeur met vliegtuigmaatschappijen die een *moderne vloot* en een goede zorg voor het milieu hebben. Kijk op hun desbetreffende websites voor meer informatie. De Atmosfair Airline Index op www.atmosfair.de geeft een overzicht van de prestaties van luchtvaartmaatschappijen op het gebied van milieu en CO₂-efficiëntie.

Reis bij voorkeur met het *openbaar vervoer* van en naar het vliegveld.

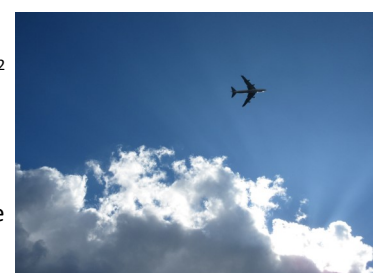
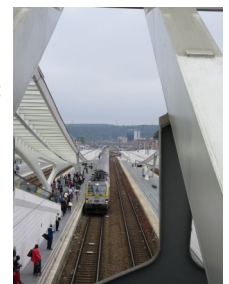
Compenseer de uitstoot van je reis. (zie hieronder)

Het milieueffect van reizen per **auto** hangt vooral af van het brandstofverbruik. Wat op zijn beurt weer afhankelijk is van de rijstijl, de gereden afstand, het soort weg, de snelheid, de grootte en het type van de auto en de accessoires die de luchtweerstand verhogen (zoals

Wat is het groenste vervoersmiddel?

De CO₂ uitstoot per reizigerkilometer

(Grafiek : © www.milieucentraal.nl)

een dakkoffer of fietsendrager). Een caravan bijvoorbeeld zorgt voor 60% meer brandstofverbruik! Als alternatief zou je een vouwwagen kunnen nemen, die heeft minder luchtweerstand en vraagt daardoor ook minder brandstof. Daarnaast scheelt het veel of er een of meer personen in de auto zitten. Hoe meer inzittenden in de auto, hoe lager de milieu-impact per persoon. Wie lange afstanden over de snelweg rijdt, rijdt ook zuiniger!

Wie veel tijd heeft of zijn heen- of terugreis over een aantal dagen wil spreiden, kan ook **per boot** reizen. Surf eens naar www.ferrylines.com of www.overtocht.nl.

Vergelijk je overnachtingsmogelijkheden

Je verblijf brengt, net zoals thuis, ook water-, energieverbruik én afval met zich mee.

Als je een georganiseerde reis boekt, vergelijk dan eerst even de **reisorganisaties** op het vlak van duurzaamheid en CO₂-compensatie. Op www.rankabrand.nl vind je een berg interessante informatie.

Kamperen is de milieuvriendelijkste optie omdat je er bijna geen energie mee verbruikt. Sla wel alleen je tent op waar het toegelaten is (op www.wegwijzer.be vind je een dossier met de regelgeving per land) en neem je afval mee naar huis of sorteer het grondig.

Hotels en vakantiehuisjes belasten het milieu ongeveer evenveel, maar hoe luxueuzer de accommodatie is, hoe groter de milieugevolgen zijn. Sommige hotels of vakantieparken dragen de zorg voor het milieu hoog in het vaandel. Pluis voor je reservatie de website eens goed uit en kijk op welk vlak zij zorg dragen voor het milieu. Je hebt ook CO₂-neutrale hotels! The Green Key is een internationaal keurmerk voor de toerismebranche die eisen stelt aan milieu en natuur (<http://greenkeyglobal.com>).

Kijk ook eens naar de **locatie** van je hotel. Het spreekt voor zich dat een luxueus afgelegen berghotel een grotere ecologische voetafdruk heeft dan een B&B in het dorp omdat al het voedsel en eventueel zelfs het water vanuit het dal moet worden aangevoerd.

Kies in droge streken ook voor accommodatie **zonder zwembad**. Je kunt altijd afkoelen in een meer of riviertje.

Ga wandelen of fietsen

Ook je activiteiten op vakantie kunnen het milieu belasten.

Neem ter plekke zoveel mogelijk het openbaar vervoer of **huur een fiets**.

Zwemmen in de buitenlucht heeft nauwelijks negatieve gevolgen voor het milieu (maar eventueel wel voor de natuur), net zoals **wandelen** en **mountainbiken**, zolang je op de aangegeven paden en routes blijft.

Golfbanen hebben veel ruimte en water nodig. Gemotoriseerde vervoermiddelen zoals jetski's, quads, motorboten en **safaribusjes** hebben natuurlijk ook CO₂-uitstoot. Niets leukers (en groeners) dan met een pedalo of roeiboot het water op te gaan!

(Foto: Kristien Vermaelen)

Denk lokaal

Als je **uit eten** gaat, overweeg dan even of het om streek- of landeigen ingrediënten of gerechten gaat. Zeevis eten op 500 km van de kust stuwt je ecologische voetafdruk de hoogte in ... Soms worden er ook bier of groenten en fruit speciaal ingevoerd voor de toeristen. Toch smaken lokale producten meestal het best, en je leert er het land door kennen!

Compenseer je CO₂-uitstoot

Tot slot kun je de uitstoot van CO₂-en andere broeikasgassen compenseren door te investeren in duurzame energie of bosaanplant. Dat kan soms rechtstreeks via je reisorganisatie of luchtvaartmaatschappij. GreenSeat (<https://greenseat.nl>) biedt je de mogelijkheid om de schadelijke uitstoot van je (vlieg)reis te compenseren via duurzame energie- en besparingsprojecten. De bijdrage gaat naar projecten van GreenSeat die huishoudens in ontwikkelingslanden toegang verlenen tot schone energie.

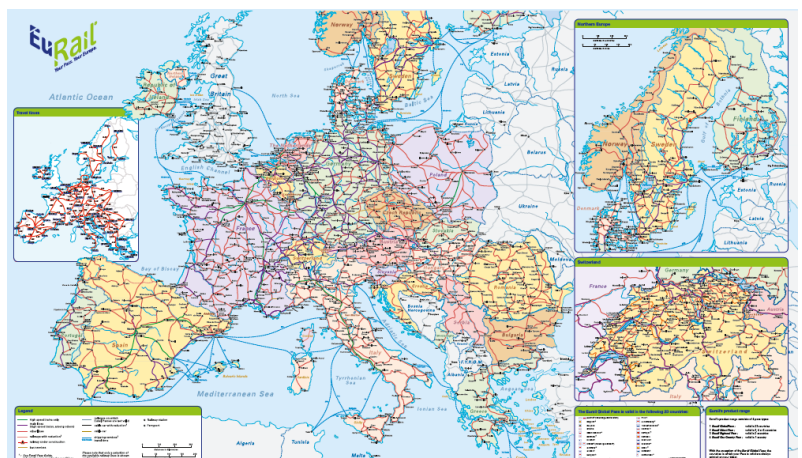
Veel reisplezier!

Kristien Vermaelen

Bronnen:

www.milieucentraal.nl

www.greenseat.nl

VHM steunt het actiecomité 'Appelgaard Keizersberg'

Op de gemeenteraad van de stad Leuven van 26 september 2016 werd beslist om een deel van het openbaar park op de Keizersberg ter grootte van 70 are toe te wijzen aan de bvba Daems & Zonen (Vinobelga) voor een periode van 30 jaar in opstal tegen een jaarlijkse indexeerbare vergoeding van 350 euro. Het is de bedoeling dat hiervan op 17 are een toonwijngaard zal worden aangelegd waarin het publiek zal kennismaken met verschillende druifsoorten. Op de overige oppervlakte van 53 are zal een volwaardige wijngaard aangelegd worden. De totale oppervlakte van 70 are omvat de huidige boomgaard die tussen beide wereldoorlogen werd aangelegd met streekeigen appelaars en dit in samenwerking met het landbouwinstituut van de Leuvense universiteit. De perimeter van het wijngaardproject wordt daarnaast aangevuld met de oppervlakte tussen de appelgaard en het domein dat nog volledig in gebruik is van de eigenaar van de site, de vzw Abdij Keizersberg. Het gaat over het terrein onmiddellijk naast de mooie lindendreef.

De abdij is nog volledig eigenaar van gans de site maar gaf op 2 april 2008 een groot gedeelte van haar groen domein voor 99 jaar in erfpacht aan de stad Leuven. De stad Leuven uitte daarbij de ambitie om als erfpachter bij te dragen tot het behoud en de restauratie van de site van de abdij Keizersberg en de openstelling van het domein als openbaar park. De nadruk zou komen te liggen op stille recreatie, de historische constructies en constructieresten te restaureren en te valoriseren in overeenstemming met het karakter van de abdij.

De site van de Keizersberg is bij ministerieel besluit van 12 juli 2010 beschermd als monument. Het MB houdende bescherming van de site van de Keizersberg verwoordt het algemeen belang en stelt in fine uitdrukkelijk dat "ook de aanwezige vegetatietypes die worden bepaald door de zure en kalkrijke bodemopbouw" intrinsiek waardevol en beschermd zijn.

Gans de site is op 3 oktober 2014 ook ingeschreven op de lijst van de beschermde archeologische zones. Vroeger stond hier immers de burcht van de hertogen van Brabant (begin van de 13de eeuw) met daarnaast ook een commanderie (opgericht eind 12de, begin 13de eeuw) van achtereenvolgens de tempeliers en de hospitaalridders. Het beschermingsbesluit stelt dat de site dient behouden te worden als een getuige enerzijds en met het oog op toekomstig onderzoek anderzijds.

VHM verbaasde zich dan ook - met vele anderen, buurtbewoners en organisaties - over de beslissing van de stad waarin zelfs wordt gesteld dat "Het goed, voorwerp van het opstalrecht, zal vrij zijn van gebruik bij het verlijden van de akte of ten laatste op 1 maart 2017. De stad Leuven zal voor dit tijdstip de aanwezige oude fruitbomen en waardeloze coniferen verwijderen, inclusief de wortels, om het perceel gebruiksklaar aan te leveren."

De bescherming van de site betekent dat eigenaars en gebruikers het geheel in goede staat moeten behouden en dat er een schriftelijke toelating nodig is om op het terrein van de site bepaalde werken uit te voeren. Waartoe dienen beschermingsprocedures indien de overheid deze zelf naast zich neerlegt?

Daarom heeft VHM zich met Natuurpunt Leuven en Natuurpunt Oost-Brabant onmiddellijk geschaard achter het manifest van het actiecomité "Appelgaard Keizersberg" waarin geëist wordt dat de stad Leuven de geëigende

procedures volgt en haar eigen plannen (koesterburen op 18/5/2008, bijencharter op 20/9/2016) en beloftes uitvoert: biodiversiteit bevorderen, bijen en koesterburen beschermen en natuur én erfgoed in de stad respecteren.

Naar de stad toe werd in een brief – in het kort samengevat – volgende toelichting gegeven over het standpunt van VHM:

Keizersberg is een beschermde parkzone waarop de voorbije jaren maar liefst 50 verschillende soorten wilde bijen werden aangetroffen, waaronder ook heel wat hommelse soorten. Wilde bestuivers leveren een belangrijke bijdrage aan de totale bestuiving. Wetenschappelijk is aangetoond dat het essentieel is om activiteiten te voorkomen die in algemene zin zouden kunnen leiden tot een (verdere) achteruitgang in de aanwezigheid van bestuivers (zoals gebruik van schadelijke bestrijdingsmiddelen of verder verlies van nestgelegenheden in de omgeving). Het is duidelijk dat een wijngaard op de plaats van de boomgaard een ernstige verstoring zal betekenen. De meeste druivelaars zijn zelfbestuivend (en hangen vooral van windbestuiving af en slechts in zeer geringe mate van bestuiving door honingbijen en wilde bestuivers). In tegenstelling tot de honingbij leven wilde bijen alleen, in de grond of in een holle plantestengel. De bloemrijke ondergroei van de op de Keizersberg aanwezige boomgaard biedt dit.

In de beslissing van de gemeenteraad staat het volgende: "De wijngaard moet ontoegankelijk zijn voor publiek tijdens het sproeien en zolang de toxiciteit nawerking heeft." VHM meent dat geen enkel gebruik van biocide toelaatbaar is in een beschermde biotoop,

Wie graag op de hoogte blijft van onze acties op beleidsniveau, kan de recent door VHM ingediende bezwaarschriften voortaan raadplegen op www.vhm.be/werkgroepen onder werkgroep Dijleland. Deze werkgroep houdt zich vol enthousiasme bezig met alle beleidsmateries inzake ruimtelijke ordening, natuur en milieu. Concreet betekent dit de opvolging van structuurplannen, structuurvisies, sectorplannen, ... op de verschillende beleidsniveaus (Europees, federaal, gewestelijk, provinciaal en gemeentelijk) en de daarmee verwante regelgeving en activiteiten zoals commissies, adviesraden, openbare onderzoeken, vergunningen en handhaving.

behorend tot het openbaar domein van de stad Leuven.

De Keizersberg is de habitat van eikelmuis, hazelworm, Spaanse vlag en andere koesterburen. Koesterburen zijn beschermde en zeldzame dieren of planten om trots op te zijn. Ze wonen in onze gemeente en verdienen onze bescherming. Bij het rooien van de oude bomen, heeft ook de steenuil geen kans meer op nestgelegendheid.

In de oude ecologisch waardevolle appelgaard staan zeldzame hoogstam appelrassen, die onlangs door de Nationale Boomgaardenstichting gedetermineerd werden. Naast de reeds bekende Leuvense rassen staan er ook Reinette Gris de Brabant, Marbrée de Watervliet, Goudreinette, Ananasreinette enz. Het is zeer betreurenswaardig dat deze mooie boomgaard zou moeten verdwijnen.

VHM heeft gevraagd aan de stad Leuven dat op de Keizersberg in de plaats van een wijngaard beter gefaseerd - dus geen drastische ingrepen - zou worden geïnvesteerd in enkele nieuwe (hoogstam)fruitbomen om het voortbestaan van de boomgaard voor de toekomst te vrijwaren. Enkele aftakelende dode exemplaren zouden moeten blijven staan (voor het dood hout dat dienst doet als nestgelegendheid voor o.a. wilde bijen en andere insecten). De bloemrijke ondergroei van deze boomgaard kan worden gestimuleerd door een aangepast beheer.

Niet opgenomen in het bezwaarschrift van VHM naar de stad toe is de bedenking dat het toch wel verregaand is dat historische redenen worden ingeroepen om terug een wijngaard te planten op de Keizersberg. Dit o.a. omdat één en ander op dat ogenblik nog in onderzoek was ofschoon er toch al uitsluitel was over het feit dat vroegere wijngaarden zich niet bevonden op het vlakke gedeelte maar wel op de hellingen van de Keizersberg die omwille van latere infrastructuurwerken haast volledig werden afgegraven en ingeperkt met muren. En wat er ook van zij, VHM stelt dat Harmonisch Park- en Groenbeheer vertrekt vanuit het principe: 'Natuurgericht parkbeheer richt zich fundamenteel op het behouden en waar kan het verhogen van de bestaande biodiversiteit'. Vertrekken dus van de sterktes van de plek die er nu zijn.

VHM ondersteunt de acties van het actiecomité "Appelgaard Keizersberg". Op zondag 27 november kwamen enkele honderden sympathisanten tussen 11 uur en 16 uur langs onze infostand op de Keizersberg.

Gelukkig kon op 6 december 2016 in Het Nieuwsblad en De Standaard dan het volgende worden gelezen "Rik Daems schrappt wijngaardproject op Leuvense Keizersberg".

Greet Sienap

NATUUR VERBINDT MENSEN!

Het 'Huis van het Nederlands' organiseerde dit najaar, in samenwerking met Dienst Diversiteit en Gelijke Kansen van Stad Leuven, voor de vijfde keer 'Bijt in je Vrije Tijd'.

VHM bood binnen dit initiatief twee natuurwandelingen aan en die vielen meteen in de smaak bij leerkrachten van het CVO-VOLT (Nederlands Tweede Taal). Anderstalige cursisten van over de hele wereld schreven zich snel in. Een derde wandeling kwam er op vraag van het ILT (Instituut voor Levende Talen, KU Leuven). Het werd een avondwandeling in het duister, inclusief bosuil.

De tocht begon op het Kantineplein, liep door het Arenbergpark, langs de Dijle naar het Egenhovenbos. Liefde voor de natuur bleek uit de spontane, interactieve momenten die ik met deze jonge, enthousiaste anderstaligen mocht beleven.

Drie inheemse boomsoorten kregen aandacht. Waarom behouden zomer- en wintereik zo lang hun verdroogde blaadjes? Een 'duivelse' legende uit onze mondelinge overlevering zorgde voor de oplossing van het mysterie en lokte een lachje uit bij de toehoorders.

Een Spaanse cursist legde uit dat je moet uitkijken als je ham van de 'Pata Negra' koopt. Want niet alle varkens van dit ras worden met eikels gevoederd. En dat scheelt in de smaak! En de prijs!

In een mooie beukendreef wees een Duitstalige cursist op de dubbele betekenis van het woord 'Buch'. De eerste drukwerken kregen immers een beukenhouten kaft. Dus werd een boek 'Buch' genoemd, net zoals de boom.

Lindethee wordt in meerdere landen gedronken.

Een Oekraïense jongedame was verbaasd dat wij in onze bossen geen paddenstoelen mogen plukken. Haar grootmoeder bracht haar de kennis bij. Zij wil hier in België als herborist aan de slag.

Een jonge man uit Litouwen vertelde met heimwee over een groot bos waar zijn oma woonde. Hij zag er wolven en wilde katten. Wij vonden op onze weg een dood egeltje.

Dus, beste 'Vrienden', wees niet verbaasd als je één van deze liefhebbers van natuur op onze tochten ontmoet!

Yvette Toison

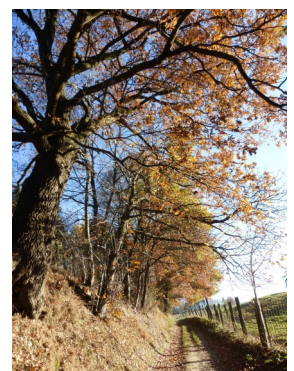
'Seniorenwandelingen' worden 'Light-wandelingen'

VHM organiseert iedere maand een wandeling die in de kalender altijd de naam 'Seniorenwandeling' meegekregen heeft, maar dat betekent niet dat die wandelingen alleen maar zouden bedoeld zijn voor de ouderen onder ons.

Deze 'seniorenwandelingen' stonden en staan open voor iedereen die niet op een zondag maar op een weekdag (meestal een maandag) onder leiding van een natuurgids een wandeling wil maken:

- die wat korter is, zowel wat traject als wat duur betreft;
- met een gemakkelijker parcours
- waarbij het staptempo lager ligt.

Kortom een, 'light-wandeling' voor iedereen die het even wat rustiger wil/moet doen, maar in eenzelfde mooie omgeving als op zondag.

VENENWINTERTOCHT

ZONDAG 26 FEBRUARI 2017

De wintertocht gaat dit jaar door op het Plateau des Tailles dat o.m. samen met het Plateau des Hautes Fagnes deel uitmaakt van het Ardens Massief. De hoge ligging, het ruwe klimaat en de vrijwel ondoordringbare ondergrond hebben er in de laatste fase van de ijstijd de ontwikkeling van venen in de hand gewerkt. Vele van deze venen zijn in de 19de eeuw verdwenen door drainage voor bosbouw en landbouw. Tot voor enkele jaren was deze hoogvlakte nabij de Baraque Fraiture dan ook een dicht bebost gebied.

In het kader van het Life-project zijn in de periode 2006-2010 op het Plateau des Tailles 600 ha veengebieden hersteld door het rooien van sparren, het plaggen van de bodem, het verwijderen van het pijpenstrootje en het dempen van de drainagegrachten.

Tijdens onze wandeling (12 of 17 km) trekken we onder meer door of langs de Fagne de Samrée, Fagne de Mochettes, Fagne de la Goutte, Fagne du Pouhon en de natuurreservaten van Nazieufa en Robiëfa. Beide wandelingen eindigen in het dorpje Odeigne.

PRAKTISCH:

Vertrek: om 8.30 uur

Terug: rond 19 uur

Vertrek- en aankomstplaats: Parking Bodart in Leuven

Meenemen: Picknick en drank, waterdichte wandelschoenen, regenkledij, indien nodig warme kledij. Reservekleding om in geval van regen zich van droge kleding te kunnen voorzien na de wandeling.

Gidsen: Gwendoline Landuyt en Marc Artois voor de wandeling van 17 km; Luc Bijmens en Paul De Smedt voor de wandeling van 12 km.

Inschrijven via het infocentrum vóór 6 februari 2017:

T: 016 23 05 58

E: infocentrum@vhm.be

Gelieve voornaam en naam, telefoon/gsm, e-mailadres en het aantal deelnemers op te geven.

Betaling via overschrijving op rekening BE92 2300 0285 2123, BIC GEBABEBB

Prijs: VHM-leden: € 20 // niet-VHM-leden: € 25

Annuleringskosten: € 5 per persoon bij annulering vóór 23 februari 2017

Zorg voor **eten** en **drinken** en een degelijke **uitrusting**: laarzen, hoge schoenen, stok, sneeuw- en regenkledij, muts, handschoenen, sneeuwbril, reservekledij, wc papier, medicijnen, ...

Aandacht: Deze tocht gaat door vanaf 30 deelnemers. Indien dit aantal op 6 februari niet wordt bereikt, dan wordt de tocht geannuleerd en het inschrijvingsgeld volledig terugbetaald.

DEELNEMEN OP EIGEN VERANTWOORDELIJKHEID

BESTEL ONLINE BIJ VEEAKKER EN STEUN VHM!

Veeakker, de Leuvense winkel (en distributiebedrijf) voor verantwoorde vlees-, vis- en nevenproducten, deed VHM een bijzonder mooi sponseringvoorstel: vanaf heden zal Veeakker 10% van hun online verkoop aan VHM-leden als steun doorstorten naar onze vereniging. Let wel: dit geldt enkel voor online bestellingen via de webwinkel van Veeakker, waarvoor u een klantnummer en paswoord moet aanvragen. Bestellingen moeten ten laatste binnen zijn op zondag middernacht om ze de eerstvolgende zaterdag te kunnen afhalen in de Veeakker winkel in Leuven. Bestellen kan wekelijks.

Bestellingen moeten via de webwinkel van Veeakker binnenkomen. Voor bestellingen rechtstreeks in de winkel wordt er geen bijdrage voorzien.

Een klantnummer en paswoord aanvragen kan op 2 manieren:

1) De leden kunnen zich zelf inloggen bij Veeakker webshop. Dit gaat zeer snel en kan via www.veeakker.be/webwinkel/login en daar klikken op 'Nieuwe gebruiker'.

Wil je hier meer info over, ga dan naar 'handleiding' of 'helpdesk' op de webwinkel.

- Niet vergeten bij afhaalpunten 'Winkel Leuven' aan te vinken.
- De VHM-leden moeten NIET aanvinken dat ze lid zijn van een Natuurpuntafdeling, want dan gaat de bijdrage niet naar VHM.
- Na het inloggen, sturen de leden éénmalig een mail naar info@veeakker.be met daarin het klantnummer dat ze gekregen hebben en de vermelding dat ze lid zijn van VHM.

2) De leden kunnen ook hun gegevens doormailen naar info@veeakker.be, wederom met de vermelding dat ze lid zijn van VHM, en Veeakker bezorgt hen een klantnummer en paswoord. Het paswoord kan achteraf nog gewijzigd worden. Hiervoor heeft Veeakker de volgende gegevens nodig:

- Voornaam, achternaam
- E-mailadres (indien anders dan het adres waar de mail mee gestuurd wordt)
- Telefoonnummer
- Adres (straat, huisnummer, busnummer, postcode, plaats)

Aan de hand van deze gegevens kan Veeakker de bestellingen aan de VHM-leden toewijzen om zo de bijdrage te bepalen.

VHM dankt Veeakker voor deze fantastische steun aan onze vereniging.

Veeakker
Slachthuislaan 3a
3000 Leuven
Openingsuren zaterdag: 09u00- 18u00
Tel.: 016/63 99 90 (alleen open op weekdays)

veeakker.be
www.facebook.com/Pintafish

Lidgeld 2017 – Tweede oproep

Blijf trouw aan onze vereniging, die zich onder andere inzet voor het beheer van het natuureservaat De Doode Bemde en ieder jaar met een boeiend educatief project kinderen van het lager onderwijs en anderen een beetje natuurkennis en natuurbewustzijn tracht bij te brengen.

Uw lidmaatschap is belangrijk voor ons. Met dit lidmaatschap heeft u gratis toegang tot een rits natuuractiviteiten en houden we u met het driemaandelijks ledentijdschrift hiervan op de hoogte.

Kom naar Heverleebos, Meerdaalwoud, Dijleland en De Doode Bemde en geniet! Draag bij tot het behoud van deze natuurpareltjes door onze vereniging te steunen.

Steun ons project en schrijf 18 euro over op onze rekening BE74 4310 5250 0107. Gelieve bij de overschrijving duidelijk te vermelden of u kiest voor een individueel lidmaatschap of een gezinslidmaatschap. Vermeld bij het gezinslidmaatschap zeker ook het totaal aantal gezinsleden woonachtig op hetzelfde adres.

Wie het lidgeld liefst via domiciliëring betaalt, kan via het infocentrum een SEPA-document aanvragen. Mail naar infocentrum@vhm.be of telefonisch op 016/23 05 58

Als u ons uw e-mailadres bezorgt, kunnen we u op een vlotte en ecologische manier op de hoogte houden van onze activiteiten.

Wij wensen u alvast te bedanken voor uw lidgeld

Het bestuur

VRIENDEN VAN
HEVERLEEBOS EN
MEERDAALWOUD vzw

www.vhm.be

Charolais X, geboren in de Doode Bemde

stervende natuur

Natuurlijke Dijk

"hoe zere vallen z'af, de zieke zomerblaren (g.g.)

HERFST IN DE DOODE BEMDE

Gouden herfst

resultaat werken rietveld 3de fase

knuffelmoment

Beverwerk

Mollenwerk

mensenwerk op "champetter"